

Infrastrukturdepartementet
Enheten för transportinfrastruktur och planering

i.remissvar@regeringskansliet.se
i.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm 2022-01-10

**REMISSYTTRANDE;
Trafikverkets rapport Analys av alternativa modeller för färjetrafik till
Gotland (Ert diarienummer I2021/02391)**

Visita är bransch- och arbetsgivarorganisation för den svenska besöksnäringen. Visita samlar drygt 5 600 medlemsföretag med över 8 080 arbetsställen, huvudsakligen hotell, restauranger, caféer, nöjesrestauranger, cateringföretag, konferensanläggningar, spa, campingföretag, vandrarhem, skidanläggningar, nöjes- och djurparker, turistbyråer, museer samt turist- och eventföretag. Visita tecknar branschens kollektivavtal och är en medlemsorganisation i Svenskt Näringsliv. Som branschorganisation hjälper Visita företagen att växa och utvecklas och är besöksnäringens företrädare i politiska frågor.

Visita har tagit del av Trafikverkets rapport ”Analys av alternativa modeller för färjetrafik till Gotland” och önskar framföra följande kommentarer.

YTTRANDE

Sammanfattning

I rapporten lämnas förslag till alternativa modeller för upphandling av färjetrafiken till Gotland. Av fyra modeller förespråkar Trafikverket en modell (modell 2) som innebär att trafiken ska drivas med statligt ägda fartyg med upphandlad drift för att nå en ökad konkurrens i upphandlingen. Färjetrafiken analyseras utifrån statens kostnader, möjlighet att uppnå miljö- och klimatmål samt servicegrad. För att ej öka statens kostnader, och samtidigt uppnå fossilfrihet föreslås en rad lösningar som avsevärt kan försämra servicegraden i form av minskad turtäthet, längre överfartstid, ökade biljettpriser och förändrade rutter. Försämrade tillgänglighet får stora konsekvenser för turism och besöksnäringen på Gotland där god tillgänglighet är helt avgörande.

Visitas synpunkter på förslagen

Transporter och god infrastruktur är grundläggande för turismen som bygger på människors resande till en plats. Utan hållbara, säkra och effektiva transporter fungerar inte turismen vilket hämmar besöksnäringens möjlighet att växa. Besökarnas medvetenhet om resandets klimat- och miljöpåverkan ökar och allt fler resenärer väljer resmål och upplevelser med hållbarhet i åtanke. Sverige måste därför utveckla trovärdiga och långsiktiga lösningar för alla transportslag samt snabbt ställa om till fossilfria bränslen för att tillgodose behovet av hållbara resor och god tillgänglighet.

Sveriges besöksnäring är beroende av väl fungerande transporter av såväl människor som varor för att fortsatt kunna utvecklas och skapa tillväxt. Gotland är en av Sveriges mest populära destinationer, med såväl inhemska som utländska besökare. De i rapporten föreslagna förändringar i servicegraden för att ej överskrida statens kostnader och samtidigt uppnå klimatmålen riskerar att kraftigt påverka tillgängligheten till Gotland. Längre överfartstider, färre turer eller förändrade rutter får stora konsekvenser för besöksnäringens fortsatta tillväxt i och med en begränsad tillgänglighet som riskerar att skada Gotland som besöksmål.

I rapporten föreslås bland annat alternativa färdvägar för att minska energiförbrukningen. En begränsning av den norra linjen, som enligt rapporten idag står för 75% av persontrafiken skulle innebära att viktiga knypunkter mellan destinationer och resmål förloras då Stockholm är en viktig port för besökare som både reser inom och till Sverige. En generell trend är att kortare resor blir vanligare, där turister söker och är beredda att boka effektiva, bekväma resor där de hinner med flera besöksmål på kort tid, och inte sällan ett storstadsbesök i kombination med ett besök i landsbygd. Därmed är det av största vikt att olika transportslag knyts samman och möjliggör för besökare att effektivt resa mellan olika destinationer. Med effektiva transporter och sammankopplade noder kan turismnäringens konkurrenskraft stärkas.

Trafikverket beskriver att näringslivet på Gotland har ett stort fokus på besöksbranscher, och att turistnäringen är helt beroende av goda kommunikationer. Trots detta saknas en konsekvensanalys av hur en förändrad servicegrad med trolig försämrad tillgänglighet påverkar besöksnäringen och näringslivet på Gotland. Vid planering och förändring av infrastruktur är det av största vikt att besöksnäringen beaktas i behovsanalyser då destinationer med en stark besöksnäring är helt beroende av en välutvecklad och anpassad infrastruktur. Besöksnäringens behov av transporter är ofta ojämnt fördelat över året, och en god tillgänglighet som motsvarar behovet oavsett hög eller lågsäsong är grundläggande för näringens utveckling.

Jonas Siljhammar

VD

Elionor Hennevelt

Näringspolitisk expert